

דברי משיח

ה'תשמ"ט

התוועדות ש"פ תצוה, ערב פורים קטן

מכבוד קדושת

אדמו"ר מלך המשיח מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן

מליובאוויטש

בלתי מוגה

יוצא לאור על ידי

„המכון להפצת תורתו של משיח“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ותשע לבריאה

ה' תהא שנת עצמות טובה

שנת השבעים לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

פתח דבר

לקראת ש"פ תצוה – הננו מוציאים לאור "הנחה" ויומן מהתוועדות ש"פ תצוה, י"ג אדר ראשון, ערב פורים קטן תשמ"ט (לפני שלושים שנה) – תדפיס מיוחד מתוך "דברי משיח – ה'תשמ"ט".

בתור הוספה, באו בסוף הקונטרס "פנינים" נבחרים מחלוקת הדולרים לצדקה ביום ראשון, פורים קטן ה'תשמ"ט (הר"ד המלא יתפרסם אי"ה בכרך השייך לתקופה זו).

*

אודות המעלות שבסדרה זו, ואופן עריכת השיחות¹ והיומן² – ראה בארוכה ב"פתח דבר" ל"דברי משיח" ה'תשנ"ב חלק ראשון.

*

מבין שלל השיחות שנאמרו ע"י כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א במשך השנים תשי"ב-תשנ"ב (ולפני כן), ת"ל זכינו שרובן ככולן נשמרו על הכתב או בהקלטה. אולם, עדיין ישנו ריבוי שיחות שטרם ראו אור מעולם, ובזה בקשתנו שטוחה כלפי ציבור אנ"ש והתמימים: אנא, מי שבידיו הנחות ורשימות משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, וכן ר"ד בעת חלוקת השטרות לצדקה או "יחידות" וכיו"ב, ויומנים מ"בית חיינו" (ובמיוחד מהשנים תשמ"ח-תשנ"1), שיואיל לשלחן למערכת ע"מ שנוכל לזכות בהן את הרבים.

ויהי רצון שע"י הדפסת ולימוד "דברי משיח", נזכה תיכף ומיד ממש לגאולה האמיתית והשלימה, בהתגלותו המלאה והמושלמת של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א. ויחזק השי"ת בריאותו ויתן לו אריכות ימים ושנים טובות ונעימות וחיים נצחיים, ויראה הרבה נחת משלוחיו, תלמידיו, חסידיו ומכלל ישראל, וינהיג את כולנו מתוך בריאות, הרחבה ונחת, ובקרוב ממש יוליכנו קוממיות לארצנו הקדושה, ונלמד תורתו של משיח מפיו של משיח צדקנו, שילמד תורה את כל העולם כולו, ומלך ביפיו תחזינה עינינו בהתגלות מלכותו לעין כל, תיכף ומי"ד ממש ממש, והיתה לה' המלוכה, אמן כן יהי רצון.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד !

"המכון להפצת תורתו של משיח"

ימות המשיח,
יום ג' שהוכפל בו כי טוב, ז' אדר ה'תשע"ט (ה' תהא שנת עצמות טובה),
שנת השבעים לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א,
ברוקלין, נ"י.

1) השיחה הנוכחית נערכה ע"י שילוב ב' הנחות ("תוכן קצר" שי"ל ע"י "ועד הנחות התמימים", וה"ר"ד" שי"ל ע"י מערכת "פאקס א' שיחה"), ונוספו בה פרטים מה"השלמות" לשיחה המוגהת שי"ל ע"י "ועד הנחות התמימים" ו"ועד הנחות בלה"ק". לשלימות הענינים המבוארים בשיחה, יש לעיין בשיחה המוגהת (סה"ש תשמ"ט ח"א ע' 268 ואילך).

2) היומן נערך ע"פ מכתב א' התמימים מ"קבוצה" תשמ"ט (ותודתנו נתונה לו על מסירתו לנו לפרסום) ויומנו של ר' א.ש. שי מאן. וכאן המקום לבקש שכל מי שברשותו יומנים מבית חיינו משנת תשמ"ט, שיואיל לשלחם למערכת ע"מ לזכות את הרבים.

בס"ד. התוועדות ש"פ תצוה, י"ג אדר ראשון, ערב פורים קטן ה'תשמ"ט
הנחה בלתי מוגה

— שיחה א' —

[כשנכנס כ"ק אדמו"ר שליט"א להתוועדות ניגנו את הניגון ד"ויהי בימי אחשורוש".
אחרי שבירך על היין ניגנו "אוהב ה' שערי ציון"].

א. כרגיל, נדבר ("וועט מען רעדן") אודות פרשת השבוע. וכידוע ציווי והוראת
כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו¹ בשם אביו (בשם אדמו"ר הזקן) שצריכים "לחיות עם
הזמן" ("מ'דאַרף לעבן מיט דער צייט"), בפרשת השבוע; ובנדון דידן – פרשת "ואתה
תצוה את בני ישראל", ובה גופא – בתחילת הפרשה, ובתיבות הראשונות של הפרשה
– "ואתה תצוה וגו'".

ונקודת הענין – ע"פ המבואר בחסידות² ש"תצוה" הוא מלשון צוותא וחיבור, היינו
שהענין ד"אתה" מתקשר ומתחבר (עד שנעשה חד ממש) עם כל בני ישראל, שמתאחדים
כולם יחד, ועד שנעשים "לאחדים כאחד"³ [ובפרטיות: לכל לראש "צוותא" – התאחדות
של דברים נפרדים יחד, ע"ד חברים וכיו"ב, ואח"כ "חיבור" – באופן ד"לאחדים כאחד"].

והחיבור והאיחוד הוא דוקא עם וע"י "אתה" (בלי הזכרת שמו של משה), היינו
לא רק "תצוה" עם שם המורה על תואר וציור מסויים (נוסף על עצם המציאות), שאז
החיבור הוא עם דבר נוסף וצדדי כו', אלא "תצוה" עם "אתה" – עצם מציאותו של משה.
ועי' נעשית ההמשכה באופן ד"להעלות נר תמיד" (כהמשך הכתוב), וכדלקמן.

ב. ויובן זה בהקדים הקושי בתו"א פרשתנו⁴ (ה"פרשה החסידית") שבפסוק הראשון
גבי "ויקחו אליך" – אל משה – כתיב⁵ "להעלות נר תמיד", ואילו בפסוק השני גבי אהרן
("יערוך אותו אהרן גו'") כתיב⁶ "מערב עד בוקר" בלבד, שבזה מודגש שאינו ענין תמידי
[דגם להדיעה⁷ שהדלקת הנרות היתה גם בבוקר, מכל מקום ישנו שתי הדלקות, ואין זה
"תמיד"]. ועוד זאת – ש"תמיד" כתוב לפני ובהקדמה ל"מערב עד בוקר".

והביאור בזה – ע"פ הידוע שמשה ענינו לימוד התורה, וכמ"ש⁸ "זכרו תורת משה
עבדי", משא"כ אהרן הוא ענין העבודה במשכן, שכללותו עבודת הקרבנות ("בית לה'

6 שם, כא.

7 ראה רמב"ם הל' תמידין ומוספין פ"ג הי"ב. וראה
אנציקלופדי' תלמודית ערך הדלקת הנרות ס"ב (כרך ח
ע' שיא ואילך). וש"נ.

8 מלאכי ג, כב. וראה מכילתא בשלח טו, א. שמו"ר
פ"ל, ד. וש"נ. ועוד.

1 "היום יום" ב חשון.

2 תו"א פרשתנו פב, א. ובכ"מ.

3 לקו"ת ר"פ נצבים (מד, א).

4 פא, א. (הוספות) קיא, ד.

5 ריש פרשתנו (כו, כ).

מוכן להיות מקריבים בו הקרבנות⁹) – ענין התפילה (ש"תפילות במקום קרבנות תקנום¹⁰).

והחילוק ביניהם:

תורה היא למעלה ממדידה והגבלה, שלכן אין בה שום הגבלות בזמן ומקום¹¹, הן בנוגע לחיוב לימוד התורה, שחיובו תמידי בכל רגע ורגע¹², והן בנוגע לכללות ענין התורה – שהיא "תורת חיים"¹³, המקור והוראה בחיים של כל ישראל באופן תמידי, גם בעניני הרשות שלו – "בכל דרכיך דעהו"¹⁴, ו"כל מעשיך לשם שמים"¹⁵, שכל חיי יהודי, באופן תמידי (הן בבוקר והן בערב, שהרי "אדם מועד לעולם"¹⁶ גם בעת השינה, הוא תמיד בעל אחריות, הן בנוגע להיפך השכר, ועאכו"כ בנוגע לשכר (עניני קדושה) – "מרובה מדה טובה"¹⁷), בלי כל חילוק בפרטי ותנאי הדברים, צ"ל "לשם שמים";

משא"כ התפילה, ועד"ו מעשה המצוות, הוא במדידה והגבלה בדבר מסויים ובזמן ומקום דוקא, וכידוע שיש מצוות הקשורות לחסד או לגבורה וכו', ועד"ו בעבודת התפילה – שג' התפילות בכל יום עוסקות בבירורים שונים וגם הפכיים: תפילת שחרית – חסד, מנחה (בין הערביים) – גבורה, ומעריב (רשות¹⁸) – תפארת¹⁹ הכוללת שניהם. ולכן: בפסוק הראשון גבי משה כתיב "תמיד", בהתאם לענינו – תורה, ואילו בפסוק השני גבי אהרן כתיב זמן מוגבל "מערב עד בוקר", בהתאם לענינו – תפילה.

אבל לכאורה עדיין צריך ביאור, שהרי הסדר תמיד הוא מן הקל אל הכבד, וא"כ היתה צריכה להיות קודם העבודה בזמן מוגבל ואח"כ העבודה התמידית?

אלא, שהקדמת ומקור כל עניני העבודה (גם עבודת התפילה וקיום המצוות) הוא התורה, שהרי דוקא ע"י התורה יודעים מהי תפילה, כיצד מתפללים, ומה צריכים "לקחת" מתפילה ("ווייסט מען וואס דאווענען איז, ווי מ'דאווענט, און וואס מ'דארף מיטנעמען פון דאווענען"), ועד"ו בנוגע למעשה המצוות, ובכל עניני העבודה של יהודי (שמקורם מהתורה). ולכן מקדים הכתוב הענין ד"תמיד", להורות שענין התורה (שהוא "תמיד") הוא הקדמה לכל הענינים, ועד שצריך לחדור בכל פרטי העבודה, בשינויי הזמן וההגבלות וכו' – "מערב עד בוקר".

9) רמב"ם ריש הלי' ביהב"ח.

10) ראה ברכות כו, ב. טושו"ע (וראדה"ז) סצ"ח ס"ד.

11) ראה לקו"ת במדבר יג, א"ב.

12) ראה סנהדרין צט, סע"א. תניא פ"א (ה, סע"א"ב).

13) נוסח ברכת "שים שלום" בתפלת העמידה.

14) משלי ג, ו. רמב"ם הלי' דעות ספ"ג. טושו"ע

אור"ח סרל"א. שו"ע אדה"ז אור"ח סקנ"ו ס"ב.

15) אבות פ"ב מ"ב. רמב"ם וטושו"ע שם. וראה

לקו"ש חכ"ד ע' 646 בהערה ד"ה כל מעשיך לשם

שמים.

16) ב"ק כו, סע"א (במשנה).

17) יומא עו, א. סוטה יא, א. ועוד.

18) ברכות כז, ב. רמב"ם הלי' תפלה פ"ג ה"ז. פ"ו

ה"ז. וראה לקו"ת שה"ש כד, ב. ביאור"ז חיי שרה

לאדהאמ"צ יג, סע"ד ואילך. להצ"צ ח"א ע' פה ואילך.

ועוד.

19) ראה ברכות כו, ב. וראה ספר הערכים – חב"ד

ערך אבות בתחלתו (כרך א ס"ע יז). וש"נ.

[ויש להוסיף, שבפרטיות שני ענינים אלו ישנם בתורה גופא. דבנוסף לכללות ענין התורה שהיא למעלה מכל עניני העבודה, כנ"ל, התורה היא גם אחד מרמ"ח מצוות עשה (וא' משלושת הקוים, ובפרטיות יותר "הלכות החג בחג" 20 וכו'), הקשורות בזמן, רק שזמנה – בכל רגע. ועצ"ע].

ג. וענין זה ד"להעלות נר תמיד . . מערב עד בוקר" נאמר בהמשך ל"ואתה תצוה". והביאור:

שני ענינים הנ"ל ("תמיד" ושינויי הזמן, ערב ובוקר) ישנם גם בנפש כאו"א מישראל: (א) עצם הנשמה – "אתה", שלמעלה מכל שם ותואר ודרגא כו'. ומצד העצם יש לכל ישראל רצון פשוט (נקודה עצמית) שלמעלה מהתחלקות להידבק באלקות, היות שזהו מהותו העצמי. וכפתגם רבינו הזקן²¹ "יהודי אינו רוצה ואינו יכול להיות נפרד מאלקות" ("א' איד ניט ער וויל און ניט ער קאָן זיין אָפּגעריסן פון אלקות"). וכפסק הרמב"ם²² שפנימיות רצונו של ישראל הוא לקיים מצוות כו'.

ורצון הפשוט הזה (נקודה העצמית) נמצא בישראל באופן תמידי, היינו בכל הענינים שלו, בכל הזמנים ובכל המצבים – שבכל הענינים שלו יש בו את הנקודה הכללית ועצמית ד"כל מעשיך יהיו לשם שמים", ו"אני נבראתי לשמש את קוניי"²³ – עוד קודם שקראו לו שם, אלא תיכף ומיד כשנברא ("נבראתי") הרי זה "לשמש את קוניי".

(ב) חילוקי דרגות שבנשמה, כפי שהנשמה יורדת ונמשכת מעולם לעולם, עד לעולם הזה (וכידוע ש"כל הגבוה גבוה יותר יורד למטה מטה ביותר"²⁴), ושם גופא – מתחלקת עבודתו של יהודי לכו"כ פרטים, בהתאם לפרטי חייו והנהגותיו. דעם היות ש"כל מעשיך לשם שמים", וזהו צד השווה בכל "מעשיך", מכל מקום הרי "מעשיך" נחלקים לפרטים רבים וכו', בחיי היום יום של כאו"א. וכן בכללות העבודה דתורה ומצוות, שעוסק בכירורים שונים וכו'.

וזהו מה שמקדים הכתוב "תמיד" כנ"ל, להורות, שיסוד ונקודת כל הענינים, בכל פרטיהם וכו', הוא הרצון הפשוט שלמעלה מהגבלה והתחלקות. דהיות שהוא ה"עצם" של יהודי, נמשכים כל פרטי חיי היהודי מנקודה זו, ועד שהעצם צריך לחדור בכל הפרטים, שבכולם יורגש ("זאָל זיך אָנהערן") הרצון שלמעלה מהתחלקות.

וכפי שמודגש בסדר עבודת היום של יהודי, דמיד כשניעור משנתו, הרי קודם ששייך איזה ענין של הבנה כו', צריך להתבונן ש"ה' ניצב עליו"²⁵ (כלשון אדמו"ר

23 משנה וברייתא סוף קידושין.

24 ראה הנסמן בס' המפתחות לספרי אדה"ז ערך כל הגבוה כו'. שערי אורה שער הפורים נח, א ואילך. סה, א ואילך. ועוד.

25 ל' הכתוב – ויצא כח, יג.

20 ע"פ ל' חז"ל – מגילה בסופה. וראה שו"ע אדה"ז אר"ח ריש הל' פסח.

21 "היום יום" כה תמוז. אגרות-קודש אדמו"ר מהורו"צ ח"ד ע' שפד. ובכ"מ.

22 הל' גירושין פ"ב ה"כ.

הזקן בסידורו²⁶ השוה לכל נפש, אנשים נשים וטף), ואומר: "מודה אני לפניך מלך חי וקיים שהחזרת בי נשמתו כו"²⁷, שבזה מתבטאת נקודתו העצמית, שהוא יהודי – עצם הנשמה שלו, עוד קודם שמבחיך בפרטי הדרגות שלה ("טהורה היא וכו"²⁸), ובירידתה ופעולתה בעולם (מבחי' "טהורה היא" בעולם האצילות עד ל"משמרה בקרבי"²⁸ בעולם הזה התחתון) ועלייתה מלמטה למעלה (דע"י העבודה למטה מתעלית לדרגא נעלית יותר מכמו שהיתה לפני ירידתה למטה) וכו'.

ואח"כ ממשיך בעבודתו הפרטית, בתפילה וכו', כפי שמתחלק בפרטי דרגות. וכל פרטים אלו באים לאחר הנקודה הכללית, ועד שנעשים חדורים עם הרצון הפשוט של עצם הנשמה, כנ"ל.

ד. עפ"י יובן גם הענין ד"ואתה תצוה":

"אתה" מורה על מהות ועצמות האדם, משא"כ שם מורה על תואר וציור. וזהו מ"ש "ואתה תצוה" – שהנקודה העצמית שבכל יהודי נעשית באופן ד"תצוה", צוותא וחיבור, שמתחברת ומתאחדת עם כל מציאותו. כך שנעשה "נר תמיד", למעלה ממדידה והגבלה, וחודר בכל הפרטים, גם בהעבודה במדידה והגבלה – "מערב עד בוקר".

וענין זה – הרצון הפשוט דעצם הנשמה – נמצא בכל אחד ואחת מישראל, אנשים נשים וטף. וכמודגש גם בתיבת "ואתה", שהוא למעלה מכל תואר ושם המורה על איזה דרגא. וכמובן מזה שתינוק שנוולד, עוד קודם שנקרא בשם (שנותנים לו בעת הברית או בקריאת התורה כו', לפי המנהגים בזה) – קוראים אותו – "אתה" בלשון נוכח, שזה מבטא את נקודתו העצמית להיותו מציאות, עוד לפני שמבחינים בו את החילוקים בין איברי הגוף וכיו"ב, עד להחילוקים בדרגתו, עד להחילוקים של שמות האדם.

היינו, דאף שאיתא בכתבי האריז"ל²⁹ שלהורים ניתן כח שבקריאת שם מכוונים לשורש נשמתו של התינוק, הרי זה גופא מדגיש שזהו שורש הנשמה, אבל עצם הנשמה הוא למעלה מעלה מזה – "חלק אלוקה ממעל ממש"³⁰, ו"העצם כשאתה תופס בחלקו אתה תופס בכלו"³¹. וענין זה נרמז גם ב"אתה".

ואם עולה במחשבתו של יהודי: איך הוא שייך לענין נעלה זה ד"אתה"? לזאת נאמר "ואתה" בתוספת ו', שמורה על ענין ההמשכה מלמעלה, להורות, שענין זה נמשך לו מלמעלה. ובפרטיות יותר – ע"י משה רבינו שהוא ממוצע המחבר דבני ישראל והקב"ה (שבפשוט נאמר "ואתה" על משה), ועי"ז שאצל משה "מילתא זוטרתא היא"³², נמשך

29) ראה שער הגלגולים הקדמה כג. שער מאמרי רז"ל בסופו. עמה"מ שער (א) שעשועי המלך ספ"ד.

30) תניא רפ"ב.

31) כש"ט (הוצאת קה"ת) הוספות סימן קטז (צט, ריש ע"ב). וש"נ.

32) ברכות לג, ב. מגילה כה, א.

26) בתחלתו.

27) סדר היום בתחילתו. שו"ע אדה"ז או"ח מהדו"ק ס"א ס"ה. מהדו"ב שם ס"ו. סידור אדה"ז שם.

28) ברכת "אלקי נשמה" (ברכות ס, ב). ראה סידור האריז"ל במקומו. פע"ח שער (ב) הברכות רפ"ז. לקו"ת פ' ראה כו, א. ובכ"מ.

ממנו לכאור"א מישראל ע"י הניצוץ מבחי' משה שבקרבו³³, עד שנמשך למטה מטה (כאות ו' שהיא "אות אמת"³⁴ (כמדובר³⁵), שמדת האמת נמשכת מלמעלה מעלה עד למטה מטה, "מבריח מן הקצה אל הקצה"³⁶).

וההקדמה לכל זה היא ע"י העבודה ד"כתית למאור", שהוא ענין הביטול – ונפשי כעפר לכל תהיי³⁷. אלא שאין זה ביטול ושבירה בלבד ח"ו, כי אם "כתית למאור", שעיי"ז נעשה ענין של תיקון ועלי', עד שנעשה "מאור" (שהוא מקור האור). וכידוע הסיפור³⁸, שאצל אדמו"ר הזקן היתה קופסת טבק ("טאַבאַק פּושקע") מחובר משתי חתיכות, והוא הפריד את החתיכות. ואמר על זה הצ"צ: הסבא – רבינו הזקן – לא שברו ("האָט ניט געבראַכען"), רק שהסיר את החוט המחבר, ועיי"ז נעשה בזה תועלת נעלית יותר.

ה. ועיי"ז נעשה "להעלות נר תמיד", שמאירים ("מ'באַלייכט") את כל המציאות שלו (כל הפרטים) עם נקודה העצמית, עד שמאירים בזה את כל העולם כולו, שהיא הנקודה החודרת ("וואָס נעמט דורך") בכל סדר ההשתלשלות, והיינו נקודת האמת – "מאמיתת המצאו נמצאו כל הנמצאים"³⁹ – שחודרת בכל הנמצאים, מלמעלה מעלה עד למטה מטה.

וענין זה נפעל ע"י העבודה ד"כתית למאור" – ש"כותשים" את כל העולם ("אָז מ'רייבט אויס די גאַנצע וועלט"), בדרכי נועם ובדרכי שלום, שתמורת זה שיהי' עולם מלשון העולם והסתר⁴⁰, מתבטל ההעלם והסתר ("ווערט אויס העלם והסתר"), ונתגלה בו פנימיות ענין ההעלם, בחי' "ישת חושך סתרו"⁴¹, שהוא למעלה מכל הגילויים, ועד שעושים מכל העולם רשות היחיד ל"יחידו של עולם"⁴². וענין זה נמשך עד להעלם שלמטה מבחי' גילויים.

ו. ומזה באים לפרשת "כי תשא את ראש בני ישראל"⁴³ (שקוראים במנחה), שע"י התורה (משה) נעשית נשיאת והגבהת בני ישראל ("אידן ווערן אויפגעהויבן") לשרשם ומקורם, עד שאפילו הראש שלהם מנושא.

ועיי"ז נעשית נשיאות בישראל עד לדרגא כזו שלמעלה מהגדרים דמעלה ומטה, עד למהותו ועצמותו ית', שבדרגא זו הרי הם למעלה גם מהתורה עצמה (ומשם ממשיכים ופועלים ישראל את ציווי התורה אליהם, כולל גם הציווי "כי תשא גו"), ד"מחשבתן

40 (ראה לקו"ת במדבר ה, סע"ג (מקה"ר פ"ג, יא). שלח לו, ד. שבת שובה סד, ב. ביאורה"ז להצ"צ ח"א ע' שנה (מפסחים נ, א). סה"מ ה'ש"ת ע' 160 ואילך. וראה גם תקו"ז תמ"ב. ובכ"מ.
41 תהלים יח, יב.
42 ל' חז"ל – ב"ר פכ"א, ה. ובכ"מ. וראה תניא ספ"ג. לקו"ת פ' ראה ל, א. ובכ"מ.
43 תשא ל, יב.

33 ראה תניא רפמ"ב.
34 זחי"ג ב, א (ע"פ ל' הכתוב – יהושע ב, יב). נת' בביאורה"ז להצ"צ ח"א ע' שיג ואילך. ועוד.
35 דברי משיח – שיחת ש"פ תרומה שנה זו סי"ב.
36 ל' הכתוב – תרומה כו, כח. ויקהל לו, לג.
37 תפלת "אלקי נצור" (ברכות יז, א).
38 סה"ת ש"ש"ב ע' 90. לקו"ש ח"ג ע' 854.
39 רמב"ם ריש הל' יסוה"ת.

של ישראל קדמה לכל דבר⁴⁴, גם למחשבתה של תורה⁴⁵, כמדובר בהתוועדות שלפני זה⁴⁶, וכמה פעמים במשך השנה⁴⁷.

ובהדגשה בשנה זו – שנה מעוברת, ושנה מלאה ו"שנה תמימה"⁴⁸; ובפרט בעמדנו בחודש העיבור (כמובן מהדיעות⁴⁹ שבנוגע לבר מצוה וכיו"ב הרי סתם חודש אדר הוא אדר שני, ונמצא שאדר ראשון הוא הנוסף), וגם בשנת תשמ"ט – מלשון "תשמט ירך"⁵⁰, שהקב"ה משמט את כל החובות של בני ישראל, ועד שאפילו אינו מזכיר אודותם (כהדין בשמיטה⁵¹).

וכל זה – מתוך שמחה, בעמדנו בחודש אדר (ראשון), ד"משנכנס אדר מרבין בשמחה⁵², ומכיון ש"אין בין אדר הראשון לאדר השני אלא כו"⁵³, מובן שגם באדר ראשון ישנו ענין השמחה, ושמחה שלמעלה מכל מדידה והגבלה [וכן שאר הענינים הקשורים עם חודש אדר – השם והמזל כו', כולל גם המרומז בצירוף החודש⁵⁴, עם כל הפירושים שבוה].

ז. ויהי רצון, שתיכף ומיד ממש יהי עיבור השנים וכו' ע"י הסנהדרין בלשכת הגזית אשר בבית המקדש השלישי (לאחר ש"בטבריא עתידין לחזור תחילה ומשם נעתקין למקדש"⁵⁵).

ולהעיר מהשייכות להשיעורים ברמב"ם (ספר הכולל את כל התורה⁵⁶, בדוגמת משה – "ממשה עד משה כו"⁵⁷, וביחד עם זה – ספר של הלכות דמצוות התורה) דימים אלו בהלכות קידוש החודש. ולהוסיף, שברמב"ם שם מבואר הן קביעות החדשים וכו' ע"פ הראי' כמו שהי' בזמן הסנהדרין בארץ ישראל (בדוגמת נקודה העצמית), והן הקביעות ע"פ החשבון בזמן הגלות (בדוגמת פרטים). "ואשיבה שופטייך כבראשונה"⁵⁸, תיכף ומיד, עוד לפני תפילת מנחה.

ובמיוחד ע"י מעשינו ועבודתינו עתה, ובפרט בהפצת התורה, ובפרט זה⁵⁹ שעסק בהפצת היהדות ופנימיות התורה. ורואים בגלוי פירות ופירי פירות מעבודתו, כך שנעשה ג' דורות, המורה שיש לו "חזקה" של דבר קיימא⁶⁰. ומובן, שיש לו זכות מיוחדת

(44) ב"ר פ"א, ד.

(45) תדבא"ר פי"ד.

(46) שיחה שבהערה 35 ס"א.

(47) דברי משיח – שיחת ליל שמח"ת שנה זו ס"ד.

(48) בהר"ה, ל. ערכין לא, א (במשנה). רמב"ם הל' שמיטה ויובל פ"ב ה"ה.

(49) ראה רמ"א אור"ח סנה"ס ט"י, ובנו"כ שם.

(50) פ' ראה טו, ג. ראה סה"ש תשמ"ח ח"ב ע' 610

הערה 103. שם ע' 630. ובכ"מ.

(51) רמב"ם שם פ"ט ה"א.

(52) תענית כט, סע"א.

(53) מגילה ו, ב (במשנה).

(54) ראה פרדס שער (יג) השערים פ"ג. משנת חסידים סדר מועד מס' ניסן ואילך (בכוונת כל חודש). ועוד.

(55) רמב"ם הל' סנהדרין פי"ד הי"ב, ע"פ ר"ה לא, ב.

(56) ראה הקדמת הרמב"ם לספר היד.

(57) שה"ג להחיד"א ערך ר' משה גאון. וראה לקו"ש חכ"ו ע' 28 הערה 27. וש"נ.

(58) ישע"א, כו.

(59) ראה הערה 62.

(60) ראה ב"מ קו, ריש ע"ב.

ונוטל חלק בראש בכל פעולות אלו. וכמדובר גם בהתוועדות שלפני זה⁶¹, ובפרט בזמן זה – בסמיכות לזמן הקמת המצבה⁶² וכו'.

ויהי רצון, שיהי' כבר קיום היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר"⁶³. ואף שזהו לאחר עליית הנשמה מהגוף, הרי השינויים בזה הם רק מצד הגוף, משא"כ הנשמה היא נצחית באופן של "נר תמיד", למעלה משינויים, ועאכו"כ עצם הנשמה ("ואתה"), שלמעלה מה"חמשה שמות (ש)נקראו לה"⁶⁴. אבל הכוונה היא – שענין הנצחיות ("נר תמיד") של עצם הנשמה יומשך גם בגוף, כפי שיהי' בגאולה העתידה לבוא, שאז יקומו הגופים בתחיית המתים, ובתור נשמות בגופים נחי' בחיים נצחיים. וביחד עם זה – גם אז יהיו עליות "מחיל אל חיל"⁶⁵.

וכל זה – תיכף ומיד ממש.

[אחרי שיחה זו ניגנו ניגון שמח].

— שיחה ב' —

ח. שבת זו היא גם ערב פורים קטן, שהוא דומה בכמה פרטים לפורים גדול, וכמובא בסידור אדמו"ר הזקן⁶⁶ בנוגע לשלילת אמירת תחנון וכו'.

וכמודגש גם בשמו "פורים קטן", היינו ששייך לענין הפורים. ואף שנקרא "פורים קטן" – יש לומר, שאדרבה: זה מרמז על העבודה שמכניסים ("מ'שטעלט אריין") את ענין הפורים גם בתוך בחי' "קטן", והיינו שגם בפורים קטן יש את כל עניני הפורים, אם כי ב"קטן"; ואדרבה – "פורים קטן" מוסיף שימי הפורים בשאר השנים נקראים "פורים גדול".

ולהעיר שבני ישראל נקראים "קטן", שהם דומין⁶⁷ ו"מונין ללבנה"⁶⁸ ("מאור הקטן"⁶⁹), "דוד הוא הקטן"⁷⁰ ויעקב הוא הקטן⁷¹ וכו'. ובבחי' "קטן" זה ממשיכים את ענין הפורים. ובפרט שבפורים קטן מתחיל הענין ד"קיימא סיהרא באשלמותא"⁷² [ויש להוסיף, שע"י עבודתם של ישראל בקידוש לבנה – ענין נעלה ביותר, הקבלת פני שכינה⁷³ – נעשה

67 ראה חדא"ג מהרש"א סוכה כט, א. וראה ד"ה ויאמר לו יהונתן במאמרי אדה"ז תקס"ז ע' מח ואילך. ועם הגהות – אוה"ת בראשית ד, סע"ב ואילך.
68 סוכה שם. ב"ר פ"ו, ג.
69 בראשית א, טז.
70 שמואל-א יז, יד.
71 ע"פ עמוס ז, ב. ה.
72 ראה זהר ח"א קנ, רע"א. ח"ב פה, רע"א. רטו, א. ח"ג מ, ב. ועוד. וראה שמו"ר פט"ו, כו.
73 סנהדרין מב, א.

61 שיחה שבהערה 35 ס"ה.
62 על קברו של הרה"ג הרה"ח ר' שמרי' גורארי' ז"ל, יו"ר ועד הפועל דמרכז הישיבות תומכי תמימים ליובאוויטש, חדב"ג כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ, וגיטו של – יבלחט"א – כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א (ראה יומן פורים קטן שנה זו). המו"ל.
63 ישע"י כו, יט.
64 ב"ר פי"ד, ט. דב"ר פ"ב, לו.
65 תהלים פד, ח.
66 לפני "למנצח גוי יענך".

הענין דשלימות הלבנה (ובמילא גם הענין ד"עתידיים להתחדש כמותה"⁷⁴) עוד לפני יום י"ד, החל מהזמן דקידוש לבנה].

ובכללות יותר: ענינו של פורים כפי שהוא בתורה הוא למעלה מזמן, ושייך לכל ימי השנה (כמו כל עניני התורה)⁷⁵, כמוכן בפשטות מזה שבכל השנה אפשר ללמוד הלכות ועניני פורים.

[ובכל פעם שלומדים את זה בתורה, נפעל ש"כל הקורא ושונה בתורה) הקב"ה קורא ושונה כנגדו"⁷⁵, ו"מה להלן באימה וביראה וברתת ובזיע אף כאן באימה וביראה וברתת ובזיע"⁷⁶, כמו שהי' במתן תורה. ועד שישנן ד' אותיות שם הוי", שכנגדן הם ד' לשונות הנ"ל⁷⁷, בדוגמת גילוי שם הוי' במתן תורה – שאז הי' "פנים בפנים דיבר הוי' עמכם"⁷⁸. ועד שזוכים לשם הוי' כפי שהוא למעלה מד' האותיות, ועד כפי שהוא למעלה מאותיות בכלל – "דלא אתרמיז לא בשום אות ולא בשום קוץ כו"⁷⁹].

אבל אח"כ הכוונה היא שהתורה שלמעלה מהזמן תומשך ותתלבש בגדרי הזמן כאן למטה. ובנדון דידן – חלק התורה הקשור עם פורים שמצד עצמו הוא למעלה מהזמן – מתלבש ביום הפורים (שהוא זמן מסויים בשנה), ובשנה מעוברת – משתלשל ומתלבש מלמעלה למטה – תחילה בפורים גדול, ואח"כ בפורים קטן [כי מהתורה שלמעלה מהזמן, הקשורה עם בלי-גבול, "עולמות אין מספר"⁸⁰, נמשך תחילה בגדול ואח"כ בקטן].

ועפ"ז מובן שענין התורה שבפורים בכלל הוא גם בפורים קטן (במכל שכן מכל שאר ימי השנה).

ט. לאחר הקדמה הנ"ל, מובן, שביום המיוחד דפורים קטן יש להוסיף בעבודת ה'. וכן בימים שלפני זה, ובפרט בערב פורים קטן – לעשות הכנות מתאימות לקראת פורים קטן, בבחי' "מי שטרח בערב כו' יאכל כו"⁸¹ – כדי להיכנס ("צו אריינגיין") לפורים קטן כדבעי. וכמדובר בהתוועדות שבת שעברה⁸² שענין זה הוא בכל ערב יום מיוחד, ועד שכשמגיע אותו יום הרי אינו צריך לטרוח כלל אלא "יאכל" בלבד.

וזוהו מהטעמים לההצעה בשבת שעברה⁸³ להוסיף במשך שבוע זה (מז' אדר עד שבת זו) בעבודת ה', בתורה ועבודת חסדים – גם בתור הכנה ליום פורים קטן.

79) ראה זהר ח"א קסז, ב. ח"ג יא, א. רנז, ב. לקו"ת פינחס פ, ס"ע"ב. ובכ"מ.

80) תקו"ז בהקדמה (יד, ריש ע"ב) (ע"פ שה"ש ו, ח).

81) ע"ז ג, א.

82) שיחה שבעה ערה 35 סוס"ג.

83) שיחה הנ"ל ס"ח; ס"א; ס"ג.

74) נוסח קידוש לבנה (סנהדרין שם).

75) ראה תדבא"ר רפ"ח. יל"ש איכה רמז תתלד.

76) ברכות כב, א. מו"ק טו, א. שו"ע אדה"ז או"ח ר"ס סא. וראה לקו"ש חכ"ה ע' 71. וש"נ.

77) לקוטי הש"ס להאריז"ל מו"ק.

78) ואתחנן ה, ד. וראה לקו"ת ר"פ ראה.

ונוסף לזה: ההכנות לפורים קטן והעבודה בפורים קטן עצמו, הרי זה גם הכנה לפורים גדול (בחודש אדר שני), שבודאי צריכים לעשות את ההכנות המתאימות לפורים גדול (במכל שכן מההכנות לפורים קטן), ובהדגשה בשנה זו שהיא באופן ד"פורים גדול", שזה מחייב הוספה בכל ההכנות לזה כדי שיהי' "גדול" הראוי לשמו.

וע"פ כל זה מובן עוד יותר בנוגע להוספות שצריכות להיות בתור הכנה לפורים קטן. וגם מובן, שנוסף על כל הענינים שבודאי הוסיפו במשך שבוע שעבר – יש להוסיף עוד יותר ביום שבת זה, ערב פורים קטן. והוספות אלו צריכות להיות כמובן בענין ותוכן דפורים, כדלקמן.

י. בפורים מצינו הדגשה בענין התורה, וכמאחז"ל⁸⁴ עה"פ⁸⁵ "קיימו וקיבלו היהודים", "קיימו מה שקיבלו כבר במתן תורה".

ובהתאם לזה מובן, שבפורים קטן – ובהכנה לזה ביום שבת זה – צריכה להיות הוספה בלימוד התורה בכלל, ובתורה עצמה – בפנימיות התורה בפרט.

וכמודגש גם בפרשת השבוע ובשיעור היומי בחומש דיום זה (שהוא ערב ובסמיכות ממש לפורים קטן):

בסיום וחותם הפרשה⁸⁶ (לאחר כל הציוויים אודות כלי המשכן ובגדי כהונה והקרבת הקרבנות וכו') נאמר הציווי אודות מזבח הקטורת. וקטורת הוא מלשון "בחד קטירא אתקטנא כו"⁸⁷, היינו שע"י תנועה אחת ("בחד") נעשית התקשרות ("קטירא אתקטנא") תמידית, ולא רק כמו קשר [אפילו קשר "כפול ומכופל", בלשון אגרת התשובה⁸⁸ בנוגע לעבודת התשובה, "אם הי' רגיל לקרות דף א' יקרא ב' דפים, לשנות פרק א' ישנה ב' פרקים כו"], שבו עדיין ניכרים שני דברים (אלא ששני הדברים מחוברים), כי אם התאחדות גמורה.

וזה הי' עבודתו של רשב"י, ובתורה גופא – במיוחד ע"י פנימיות התורה, כפי שנתגלתה ע"י רשב"י בדורו, וכן הוא גם אח"כ בכל דור ודור ע"י רבותינו נשיאינו, שגילו ולימדו פנימיות התורה לכל הדור כו'.

יא. לכן, בעמדנו בערב והכנה לפורים קטן, באה ההצעה לנצל את היום דפורים קטן להוסיף בלימוד פנימיות התורה בכלל, כפי שנתגלתה בתורת חסידות חב"ד [שענינה הבנה והשגה בחב"ד, ונמשכת ברגש הלב, ועד למחשבה דיבור ומעשה].

(87) זח"ג (אד"ז) רפח, א.

(88) ספ"ט (מתדב"א. וראה ויק"ר פכ"ה, א).

(84) שבת פח, א.

(85) אסתר ט, כז.

(86) ל, א ואילך.

ובפרט במאמרי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו. ובפרט אלו שזכו לשמוע חסידות ממנו בעצמו פנים בפנים, או שקיבלו את זה איש מפי איש, תלמיד מפי תלמיד ותלמיד תלמידו וכו', או (לאחר הסתלקותו) ע"י לימוד המאמרים שלו בדפוס.

כולל ובמיוחד – במאמר הידוע שלו שנאמר בפורים קטן תרפ"ז – ד"ה וקיבל היהודים, שמאמר זה נאמר בעיר הבירה דמדונה ההיא, ובמעמד כו"כ מרגלים (לא מרגלי "חרש"⁸⁹, בחשאי, כי אם מרגלים בגלוי), וכמבואר במכתב הקשור עם זה⁹⁰ תיאור ההשפעה על אלו ששמעו מאמר זה – עד לצד שכנגד, ועד שיש אומרים שזה גרם והי' ההתחלה להמאסר הידוע⁹⁰, מכיון שדובר שם אודות ביטול הצד שכנגד כו'. וכפי ששמעתי מכמה שהיו שם בשעת אמירת המאמר.

ובנוגע לפועל: להחליט עתה, שעוד ביום השבת זה (אחרי ההתוועדות) בשעת "רעוא דרעוין"⁹¹ יתחילו ללמוד מאמר זה ד"ה "וקיבל היהודים" דפורים קטן תרפ"ז [ובודאי הרי זה בהישג כאו"א, ובפרט שכבר נדפס⁹²], עכ"פ חלק ממנו, או עכ"פ התחלתו, או התחלה דהתחלה, ועד לשורה הראשונה שלו (דאף שבשורה הראשונה נכתב פסוק מתורה שבכתב, מכל מקום כאשר לומדים את זה מתוך המאמר, הרי זה חלק מלימוד ענין בתורה שבע"פ – מאמר חסידות).

ועאכו"כ להמשיך את הלימוד גם בימים הסמוכים – ביום פורים קטן עצמו, ובשושן פורים קטן, ט"ו בחודש שבו "קיימא סיהרא באשלמותא" וכו'.

ולהוסיף, שלאחר שעברנו את כל הענינים הבלתי רצויים, כולל המאורעות הבלתי רצויים הקשורים עם שנת תרפ"ז (שבה נאמר המאמר בפעם הראשונה) – המאסר והגזר דין וכו' – שכוונת כל ענינים אלו בודאי היתה בכדי לשבור את הצד שכנגד, אבל בפועל הי' משך זמן של צער והיפך הטוב כו' – הנה עכשיו יכולים כבר לצאת ידי חובת כל הענינים ע"י לימוד התורה.

וע"ד המבואר⁹³ בנוגע לגלות הראשונה (גלות מצרים), שעכשיו יוצאים ידי חובת הענין ד"וימררו את חייהם... בחומר ובלבנים"⁹⁴ ע"י יגיעה בתורה, "בחומר דא קל וחומר (המדה הראשונה של י"ג המדות שהתורה נדרשת בהן⁹⁵) ובלבנים דא ליכון הלכתא כו'". ועאכו"כ שעתה – לאחר שכבר גמרו את כל הענינים, וכמדובר כמה פעמים⁹⁶ (על יסוד דברי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו⁹⁷) שגם צחצחו כבר את הכפתורים ("שוין

מג"א צד, ד. לקו"ת במדבר יג, ד. ובכ"מ.

(94) שמות א, יד.

(95) תו"כ ר"פ ויקרא.

(96) ראה סה"מ ד' פרשיות ח"א ס"ע קצג, ובהנסמן

שם הערה 129.

(97) ראה שיחת שמח"ת תרפ"ט.

(89) ראה יהושע ב, א ובמפרשים.

(90) סה"מ תרפ"ז ע' רפח ואילך. תשי"א ע' 195

ואילך.

(91) זח"ב פח, סע"ב.

(92) סה"מ תרפ"ז ע' קי ואילך. תשי"א ע' 180 ואילך.

(93) זהר ח"א כז, א. ח"ג קצג, א. תו"א ר"פ שמות.

צוגעפוצט די קנעפלעך"), וכבר ישנו מצב ד"עמדו הכן כולכם"⁹⁸ – יכולים לצאת ידי חובת ענינים אלו ע"י יגיעה בלימוד התורה, כולל לימוד המאמר הנ"ל דתרפ"ז.

ובפרט ע"י שמתעמקים בלימוד המאמר בלהט ("מיט אַ קאַך"), שאז שוכחים אודות כל הענינים המבלבלים, ושוכחים אודות הזמן וכו'.

והוספה זו (בלימוד התורה) בפורים קטן (ובערב לזה) צריכה להיות מתוך שמחה גדולה, שזהו גם ענינו המיוחד של פורים – שמחה שלמעלה ממדידה והגבלה, "עד דלא ידע"⁹⁹. ואפילו אם תמצי לומר ש"משנכנס אדר מרבין בשמחה" קאי על אדר שני – הרי ריבוי ("מרבין") אמיתי הוא באופן שפועל הן על להבא (חודש ניסן, כדברי רש"י¹⁰⁰ הידועים אודות "מיסמך גאולה לגאולה"¹⁰¹) והן על העבר (חודש אדר ראשון), כלומר שכבר בפורים קטן צריכה להיות השמחה "עד דלא ידע" (שלמעלה מהשמחה ד"מועדים לשמחה"¹⁰², כמדובר בהתועדות שעברה¹⁰³).

יב. ויהי רצון, שמהדיבור בזה תבוא הגאולה בפועל, וכמדובר כבר כמה פעמים, אלא שבפעם זו – שאכן כן יהי' כבר "זאָל דאָס שוין טאַקע זיין" בפועל ממש.

ושעוד בחודש אדר ראשון זה יקויים ה"מיסמך גאולה לגאולה" – לא רק גאולת פורים לגאולת פסח (דמאי קא משמע לן), אלא גם – גאולת פורים לגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, ד"כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"¹⁰⁴.

וממשיכים את בית המקדש השלישי מלמעלה, וביחד עם זה – ההוספה שמוסיפים בזה ע"י עבודת האדם, וכמדוגש במ"ש¹⁰⁴ "מקדש אדני-כוננו ידך", ש"ידיך" (של הקב"ה) הוא רק בבחי' "כוננו", כי יש בזה גם המעשה של בני ישראל (וע"ד המבואר¹⁰⁵ בנוגע להתהוות הבריאה יש מאין, ש"גדולים מעשה צדיקים" שעושין מיש לאין "ממעשה שמים וארץ"¹⁰⁶ וכו').

"והיה עיניך רואות את מוריק"¹⁰⁷, ונמשיך לשמוע מאמרים מנשיא דורנו¹⁰⁸, ויהי' "רואות את מוריק" באופן ד"מראה באצבעו ואומר זה"¹⁰⁹, באצבע הגשמית, באופן

– סת"ק). תו"א בשלח טו, סע"ב. תו"ח בראשית כה, ג. וש"נ. וראה בארוכה סה"מ עטר"ת ע' קפד ואילך. תרפ"ה ע' קלו ואילך. שם ע' קנא ואילך. ועוד.
106) כתובות ה, א.
107) ישע"ל, כ.

108) בהנחה אחרת מובא ענין זה לעיל סי"א בהמשך להוראה אודות לימוד המאמר ד"ה "וקבל היהודים" תרפ"ז. ושם: ויהי רצון שלאחר התחלת לימוד המאמר עתה, נזכה ללמוד את המשך המאמר מבעל המאמר עצמו, באופן ד"עיניך רואות את מוריק".
109) ראה תענית בסופה. שמו"ר פכ"ג, יד.

98) ראה אגרות-קודש אדמו"ר מהור"י צ"ח"ד ריש ע' רעט. "היום יום" טו טבת.
99) מגילה ז, ב. שו"ע או"ח סתרצה" ס"ב.
100) ד"ה "גאולה לגאולה" – מגילה ו, סע"ב.
101) מגילה שם.
102) נוסח תפלת העמידה וקידוש דג' רגלים.
103) שיחה שבהערה 35 ס"ד. וש"ב.
104) בשלח טו, יז. ראה פרש"י עה"פ.
105) לקו"א לה"מ (הוצאת קה"ת) סי"א (ו, ד).
או"ת לה"מ קטו, ד (בהוצאת קה"ת, תש"מ ואילך

דממש – שאפשר לממש את זה בחוש המישוש, ותיכף ומיד ממש, היום ממש, עם כל הפירושים שבממש¹¹⁰.

וכל ישראל יחד, "קהל גדול ישובו הנה"¹¹¹, באופן ד"ק"בלו" חסר ו' כתיב⁸⁵, היינו שהוא בלשון יחיד, המורה על אחדות ישראל, "כאיש אחד בלב אחד"¹¹².

וכל זה – מתוך שמחה, ומתוך "מרבין בשמחה".

[אחרי שיחה זו ניגנו ניגון שמח].

– שיחה ג' –

יג. נוסף להוספה בפורים קטן בלימוד (פנימיות) התורה, כמו כן יש לעורר גם אודות הוספה בנתינה לצדקה ביום פורים קטן, כי תורה וצדקה הולכים ביחד¹¹³ (כמ"ש¹¹⁴ "ציון במשפט תפדה ושבי' בצדקה").

ובפרט שמצינו הדגשה בפורים בענין הצדקה, עד באופן של "כל הפושט יד נותנים לך"¹¹⁵.

ואפילו אם יש כאלו שאולי ירצו להתווכח ("זיך דינגען") עם זה, כי המדובר כאן הוא בנוגע לפורים קטן – הנה, שההוספה בצדקה תהי' באופן "קטן" עכ"פ; אבל מובן שבנוגע לנתינת הצדקה בסבר פנים יפות – אין זה יכול להיות באופן "קטן", ובמילא צריכים לחפש עוד פירוש ב"קטן" (בקשר לצדקה בפורים קטן). אבל במקום לחפש פירושים – יש להוסיף בצדקה בפשטות, לא רק בסבר פנים יפות, אלא גם בנתינה יפה בידים יפות ורחבות, ו"כל המוסיף מוסיפין לו"¹¹⁶!

יד. כאן המקום להזכיר גם אודות אלו שהגישו משקה "המשמח"¹¹⁷ עבור אסיפות ופעולות דהפצת התורה והמעיינות חוצה, בנין בתים, וענינים הקשורים עם לימוד התורה וסיומים בתורה וכיו"ב.

וכרגיל – שיעלו למעלה ויכריזו ויספרו במה המדובר, אשר עצם ההכרזה והסיפור ברבים משתף את השומעים, ונוסף לזה – יזמינו את כל המסובים להשתתף בנשמתם, ועאכו"כ בגופם ובממונם.

110) ראה "היום יום" כג מנחם אב. ועוד.

111) ירמי' לא, ז.

112) פרש"י יתרו יט, ב.

113) ראה ד"ה ציון במשפט תשמ"ו (סה"מ דברים

ח"א ע' עז-עט). וראה דברי משיח – שיחת ש"פ בא שנה זו ס"י. וש"נ.

114) ישע"י א, כז.

115) ירושלמי מגילה פ"א ה"ד. טוש"ע או"ח

סתרצ"ד ס"ג.

116) ע"פ תענית לא, א.

117) ס' שופטים ט, יג.

וכרגיל – יסיימו גם עם שירת הניגון "שיבנה בית המקדש", וכן הניגון בשפת המדינה ההיא, ששם הי' המאסר של נשיא דורנו ע"י הממשלה (כנ"ל ס"א), ואח"כ הי' צריך להיות "הפה שאסר הוא הפה שהתיר"¹¹⁸ ע"י אותה הממשלה, בלשונם (וכמבואר בתו"א¹¹⁹ הענין דבירור לשונות אומות העולם).

ולפני זה – שכאו"א יאמר "לחיים", ויהי' "לחיים", "לחיים ולברכה", "לחיים טובים וארוכים" (עם הגירסאות השונות בזה¹²⁰, "נהרא נהרא ופשטי"¹²¹), בגשמיות ובפרט ברוחניות, ומתוך שמחה שפורצת את כל הגדרים¹²², כולל – גדרי הגלות, ועד להפיכתה לגאולה, שעושים מ"גולה" "גאולה", ע"י מעשינו ועבודתינו בהמשכת האל"ף¹²³, "אלופו של עולם"¹²⁴.

ו"ילכו מחיל אל חיל" עד לגאולה האמיתית והשלימה, ועד "יראה אל אלקים בציון"⁶⁵, וכמ"ש במזמור פ"ז בתהילים¹²⁵ [של דוד המלך "נעים זמירות ישראל"¹²⁶], וכפי שאומרים ב"הי רצון" – "שתהא נחשבת לנו אמירת מזמורי תהילים אלו כאילו אמרם דוד מלך ישראל בעצמו זכותו יגן עלינו" – "ולציון יאמר איש ואיש יולד בה והוא יכוננה עליון", בתור נשמות בגופים, לאורך ימים ושנים טובות. [אחרי חלוקת המשקה התחיל לנגן "והריקותי לכם ברכה"].

— שיחה ד' —

טו. לפני שנשיר את הניגונים ("שיבנה בית המקדש" והניגון בשפת המדינה ההיא), כנ"ל – יש לעורר (עוד הפעם) אודות אמירת ושתיית "לחיים". ובפרט בעמדנו בערב פורים קטן ("ערב" ע"פ תורה, כמודגש בזה שאין אומרים תחנון או "צדקתך גו" במנחה שלפני¹²⁷), שאז צריכה להיות ענין השמחה, עד באופן ד"ע דלא ידע".

ושמשמחה זו עתה בשבת בזמן "רעוא דרעוין" – ימשיכו גם במוצאי שבת, ב"סעודתא דדוד מלכא משיחא"¹²⁸, שאז מתחיל כבר פורים קטן עצמו בפועל ממש, ומוסיף והולך ואור בכל עניני תורה, והלוך והוסיף לחיים – בכל עניני חיים.

וראה לקו"ת תזריע, ג. ועוד. וראה ברכות יג, ב. (125) פסוק ה. – להעיר שע"פ המנהג לומר בכל יום הקאפיטל תהלים המתאים לשנות חייו (אגרות-קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"א ע' לא. ח"י ע' נג. וראה גם מאמרי אדה"ז הקצרים ע' שמא) – התחילו ב"א ניסן תשמ"ח אמירת מזמור זה. המו"ל. (126) שמואל"ב כג, א. וראה שהש"ר פ"ב, ד (בתחילתו). (127) ראה טור ושו"ע אדה"ז או"ח סרצ"ב ס"ז. (128) ראה סידור הארז"ל כוונת הבדלה ומו"ש. פע"ח שער (יה) השבת ספכ"ד. וראה לקו"ש חכ"ע ע' 489 הערה ד"ה מוצאי שבת-קודש.

(118) ל' חז"ל – דמאי פ"ו מ"א. כתובות טז, רע"א (במשנה). כב, א (במשנה). ובכ"מ. (119) משפטים עז, ד ואילך. (120) ראה "היום יום" כט אדר א. (121) חולין יח, ב. וש"נ. (122) ראה בארוכה סה"מ תרנ"ז ס"ע רכג ואילך. (123) ראה ויק"ר פל"ב, ח. לקו"ת בהעלותך לה, ג. ועוד. וראה בארוכה שיחות תנש"א: ש"פ אהו"ק (דברי משיח ח"ג ע' 227 ואילך); ש"פ אמור (שם ח"ד ע' 6 ואילך). (124) ראה סמ"ק – הובא בב"י או"ח סימן סא (ד"ה כתב בסמ"ק). שו"ע (ודאדה"ז) או"ח שם סעיף ו.

ולאחר הריבוי דמעשינו ועבודתינו במשך כל השנים, ובאופן ד"די והותר" [ע"ד לשון הכתוב¹²⁹ בנוגע לנדבת המשכן, שעכשיו אוחזים בפרשיות שבהן מדובר על זה – תרומה ותצוה, ואח"כ בויקהל ופקודי, עד סיומו – "וכבוד ה' מלא את המשכן . . כי ענן ה' על המשכן גוי"¹³⁰] – צריכה לבוא כבר הגאולה, ויבנה בית המקדש במהרה בימינו, "מקדש אדני-כוננו ידיך", אבל לא בלשון עתיד, אלא תיכף ומיד ממש.

[אחרי שיחה זו ניגן הש"ץ שי' "הי רצון . . שיבנה בית המקדש". אח"כ הזכיר כ"ק אדמו"ר שליט"א אודות אמירת ברכה אחרונה. אח"כ החל הש"ץ לנגן "ניעט ניעט ניקאווא". אח"כ ערך הגבאי ר' י. שי' פ. סיום על ששה סדרי משנה לז"נ הרש"ג ז"ל.

ההתוועדות הסתיימה בשעה 3:50 לערך¹³¹].

(131) ביומן מההתוועדות נרשם 4:50. אבל לכאורה זהו טעות דמוכה, וכנצל"כ בפנים. המו"ל.

(129) ויקהל לו, ז.
(130) פקודי מ, לה; לח.

יומן

שלא "שבר" את הקופסא אלא רק הסייר את החוט המחבר כדי שיהי לתועלת.

לקראת סיום השיחה הזכיר אודות הסתלקות הרש"ג, ואודות הקמת המצבה¹.

השיחה ארכה שלושת רבעי שעה (ברבע שעה האחרון היו בעיקר ברכות וכיו"ב), ואחרי' ניגנו ניגון שמח (בלי מילים). בתחילה מחא כ"ק אדמו"ר שליט"א כפיו הק', ואח"כ עודד בידו הק' בסיבובים חזקים כשמרים את ידו הק' למעלה במהירות יותר ויותר (באופן המזכיר את העידודים בהקפות דשמח"ת) למשך דקה לערך, וגודל השמחה הי' בהתאם (ובעלי משבת שעברה)...

בשיחה ב' דיבר אודות פורים קטן,

(1) ראה יומן פורים קטן שנה זו.

• יום שבת קודש פ' תצוה, י"ג אדר ראשון •

כ"ק אדמו"ר שליט"א ירד להתוועדות בשעה 1:30, כשהקהל מגנן את הניגון ד"ויהי בימי אחשוורוש".

אחרי שבירך על היין ניגנו "אוהב ה' שערי ציון", וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד פעמיים בידו הימנית הק'.

בשיחה א' ביאר בארוכה את התחלת הפרשה "ואתה" – עצם שלמעלה משם, ובזה גופא "ואתה", ענין של אמת וכו', והאריך בביאור החילוק בין עבודת משה ("להעלות נר תמיד") – תורה, לעבודת אהרן ("מערב עד בוקר") – תפילה ומעשה המצוות.

כשדיבר אודות "כתית למאור", הזכיר את סיפור אדה"ז שהפריד את מכסה קופסת הטבק מהקופסא, וביאור הצ"צ

בשיחה ד' הזכיר שוב על אמירת "לחיים", ואיחל שנזכה ל"שיבנה בית המקדש" אבל לא בלשון עתיד אלא תיכף ומיד ממש.

אחרי שיחה זו ניגן החזן ר' משה שי' טלישבסקי "יהי רצון.. שיבנה ביהמ"ק", ובעת הניגון עודד כ"ק אדמו"ר שליט"א את השירה בהנפת ידו הק', וכן טעם מה"מזונות" (כשיעור).

אח"כ הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה. לאחר מכן החל החזן הנ"ל לנגן "ניעט ניעט ניקאוּאָ" (בהתאם להוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א בשיחה), וכ"ק אדמו"ר שליט"א הניד בראשו הק' לעברו והניף את ידו הק' כמה פעמים.

בסיום ההתוועדות (לפני מנחה) ערך הגבאי ר' יהושע שי' פינסון "סיום" על ששה סדרי משנה לע"נ הרש"ג ז"ל (כ"ק אדמו"ר שליט"א שאל את הריל"ג משהו).

[בהתוועדות זו לא ביאר כ"ק אדמו"ר שליט"א פרש"י].

ההתוועדות הסתיימה בשעה 3:50 לערך.²

(2) ביומן נרשם 4:50. אבל לכאורה זהו טעות דמוכח, וכנצ"ל ככפנים.

שבו נמצאים כל עניני פורים אבל באופן דקטנות. בהמשך לזה הורה שבתור הכנה לפורים קטן יש להוסיף בלימוד התורה בכלל ופנימיות התורה בפרט, ובמיוחד במאמר ד"ה "וקיבל היהודים" תרפ"ז, שיש אומרים שאמירתו גרמה למאסר הידוע, אלא שעכשיו יוצאים י"ח כל הענינים ע"י לימוד התורה.

אחרי שיחה זו ניגנו ניגון שמח, וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד את השירה מעט, ומחא כפיו הק' לצדדים (גם לעבר הילדה סלאווין תחי').

בשיחה ג' עורר אודות הוספה בצדקה בפורים קטן כמו בפורים גדול, ואף אם מישהו ירצה להתווכח שזהו רק פורים קטן - הרי ה"סבר פנים יפות" בודאי אינו יכול להיות באופן "קטן", ולכן שגם הנתינה תהי' ביד רחבה. בסיום הזכיר אודות חלוקת המשקה, וכן על שירת הניגונים "שיבנה ביהמ"ק" ו"ניעט ניעט ניקאוּאָ", ולפני זה שיאמרו "לחיים", "לחיים ולברכה", "לחיים טובים וארוכים" (ככל הנוסחאות בזה), בגשמיות ובפרט ברוחניות כו'.

אחרי שיחה זו התקיימה חלוקת המשקה, ואח"כ החל כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן "והריקותי לכם ברכה", ועודד מעט.

ר"ד מחלוקת הדולרים

אין קאָנגרעס זיינט איר!⁵, והרים ב' ידיו הק' באומר: "איך זאָג דאָס בגלוי דערפאַר וואָס אַלע ווייסן שוין דערפון... מסתמא איז ער ניט ברוגז, בראַנפמאַן, אַניט מ'קען בעטן מחילה, אָבער די בעה"ב'שקייט וועט איר פירן. זאָל זיין בהצלחה רבה ומופלגה".

הנ"ל ביקש ברכה עבורו ובני משפחתו ושאל כ"ק אדמו"ר שליט"א: "זיי געפינען זיך מיט אַיך דאָ צי דאָרטן, צי...?"⁷.

הנ"ל אמר שהם נוסעים עמו, ובלעדס לא הי' יכול להצליח.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "גוט, זאָל אַיך דער אויבערשטער העלפן נאָך מערער און נאָך בעסער".⁸

הנ"ל ביקש ברכה לשידוך לבתו, ובירכו כ"ק אדמו"ר שליט"א: "אמן, זאָל זיין בקרוב ממש. איר האָט שוין באַקומען פאַר אַיך, אויף צדקה?"⁹.

הנ"ל טרם קיבל, וכ"ק אדמו"ר שליט"א נתן לו שני דולרים, ושני דולרים נוספים באומר: "און דאָס איז פאַר די פושקע וואָס איז דאָרט

יום ראשון, י"ד אדר ראשון – פורים קטן

• כ"ק אדמו"ר שליט"א חילק לכאו"א מהעוברים שני דולרים.

• לחזן ר' מרדכי דוב שי' תלישבסקי איחל: "לאַנגע געזונטע יאָרן, זאָל זיין בשורות טובות. פון פורים קטן גייט מען אין פורים גדול".¹

• מר ישראל שי' זינגער – מזכ"ל הקונגרס היהודי העולמי הציג את בנו, ובירכו כ"ק אדמו"ר שליט"א: "האַבן פון עם אַ סאָך נחת".²

הנ"ל אמר שמסר את הדולר שנתן לו כ"ק אדמו"ר שליט"א בפעם הקודמת למישהו במוסקבה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "אין מאַסקווע?"³.

הנ"ל השיב בחיוב, והוסיף שהביא לשם שבוע שעבר עשרים וחמש אלף ספרי קודש במטוס פרטי.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "אַהינצו אין...?"⁴.

הנ"ל השיב בחיוב, ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א (בחייד): "זאָל זיין בשעה טובה ומוצלחת. מ'זאָגט – מאחורי הפרגוד, אָבער דער גאַנצער וועלט ווייסט שוין דערפון – אַז דער אמת'ער בעל הבית

(5) = "שיהי' בשעטומ"צ. אומרים - מאחורי הפרגוד, אבל כל העולם כבר יודע מזה - שהבעה"ב האמיתי בקונגרס הוא אתה!".

(6) = "אני אומר את זה בגלוי מכיון שכולם כבר יודעים מזה... מן הסתם הוא לא ברוגז, [פרזידנט הקונגרס מר א.] ברונפמן, אחרת אפשר לבקש מחילה, אבל את הבעלות תנהיג אתה. שיהי' בהצלחה רבה ומופלגה".

(7) = "הם נמצאים איתך כאן או שם, או...?"

(8) = "טוב, שהקב"ה יעזור לך עוד יותר וטוב יותר".

(9) = "אמן, שיהי' בקרוב ממש. כבר קיבלת לעצמך, לצדקה?".

(1) = "שנים ארוכות ובריאות, שיהיו בשו"ט. מפורים קטן הולכים לפורים גדול".

(2) = "שיהי' לך ממנו נחת רב".

(3) = "במוסקבה?".

(4) = "שם ב...?".

"אמן. אבל תשפיע על התלמידים שלך – התלמידים היהודים אודות כל המצוות, והתלמידים הלא-יהודים אודות שבע מצוות בני נח. בשורות טובות, הצלחה רבה", ונתן לו שני דולרים נוספים באומרו: "זהו בשביל אשתך, בשורות טובות".

• א' אמר שלפני שבועיים הי' בירושלים בחגיגת סיום ספר המצוות להרמב"ם.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "פון די קינדער?"¹⁴

הנ"ל: כן, בחיי לא ראיתי כזה קידוש השם גדול!

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "זאל דער אויבערשטער העלפן איר זאלט זען מפיץ זיין דעם לימוד בכל מקום"¹⁵.

• יהודי תמהוני (ד.ג.) עבר וצעק כמה דברים וכו' ובין היתר ביקש שכ"ק אדמו"ר שליט"א יבוא לארץ הקודש¹⁶.

כ"ק אדמו"ר שליט"א הושיט לו שני דולרים באומרו: "זה תתן...", אך הנ"ל המשיך לצעוק, וכשהשתתק לרגע אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: "בקרוב ממש יבוא משיח, ואז אבוא איתו יחד".

הנ"ל ביקש שכ"ק אדמו"ר שליט"א יקבל אותו לפגישה, וכ"ק אדמו"ר שליט"א הרים את ידו הק' באומרו: "אין...", אך הנ"ל המשיך לצעוק, ולבסוף אמר לו כ"ק אדמו"ר שליט"א: "בשורות טובות".

(14) = "של הילדים?".

(15) = "שהקב"ה יעזור שתדאג להפיץ את הלימוד בכל מקום".

(16) ראה גם יומן י"ב אדר ראשון שנה זו.

אין די... דאָרטן¹⁰, ועוד שני דולרים באומרו (בחיוך): "און דאָס איז... אויב די קאָנגרעס האָט אויך אַ פּושקע, אַריינלייגן אין קאָנגרעס פּושקע. קאָן דאָס ניט שאַטן... בשורות טובות"¹¹.

אח"כ עברו בני משפחתו, והריל"ג הזכיר שוב על ברכה לבתו של הנ"ל לשידוך, ובירכה כ"ק אדמו"ר שליט"א: "בקרוב ממש".

ר' יהודה ליב שי' מוצ'קין (שנלוה אליו) אמר שהנ"ל מסייע רבות גם ע"י מכונות ומחשבים וכו', והנ"ל אמר שהפעם זה עבר בלי תקלה וכו', ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: "נו, גוט, אויב אַזוי וועט איר אויסנוצן דעם קאָמפּיוטער, אפשר קאָנט איר אויסרעכנען ווען משיח קומט, וועל איך זיין צופרידן הערן די results וואָס די קאָמפּיוטער זאָגט – אויב ער וועט נישט פאַרהאַלטן... זאָל זיין בשורות טובות"¹².

• לא' שאמר שהוא נכד של אדמו"ר מסויים אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א (בחיוך): "זאל דער אויבערשטער העלפן איר זאלט זען אַז דער זיידע זאָל זיין צופרידן פון אייך! זאָל זיין בשורות טובות"¹³.

• לפרופסור א' שביקש ברכה לילדים אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א (באנגלית):

(10) = "זוהו בשביל הקופה הנמצאת שם ב... שם".

(11) = "זוהו... אם לקונגרס יש ג"כ קופה, להכניס בקופה של הקונגרס. זה לא יכול להזיק... בשו"ט".

(12) = "נו, טוב, אם כך תשתמש במחשב, אולי תוכל לחשב מתי משיח בא, אהי' מרוצה לשמוע את התוצאות שהמחשב אומר – אם הוא לא יתעכב... שיהיו בשו"ט".

(13) = "שהקב"ה יעזור שתדאג שהסבא יהי' מרוצה ממך! שיהיו בשו"ט".

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לזכות

חיילי בית דוד

תלמידי התמימים השוהים
ב-770 – בית חיינו – בית משיח
להצלחה רבה ומופלגה בכל עניניהם
מתוך הרחבה ומנוחת הנפש
לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
ובפרט בהענין הכי עיקרי שהזמן גרמא
בקבלת פני משיח צדקנו – כ"ק אדמו"ר שליט"א
יחד עם כל בני ישראל שליט"א בכל מושבותיהם
תיכף ומי"ד ממ"ש, נאו!

לזכות

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

מהרה יגלה אכ"ר
יה"ר שיראה רוב נחת מתלמידיו,
חסידיו ושלוחיו ומכלל ישראל
ותיכף ומי"ד ממ"ש נראה בעיני בשר
בקיום נבואתו העיקרית – בשורת הגאולה –
"לא לתר לגאולה" ו"הנה זה משיח בא"
ובעגלא דידן יתגלה לעין כל
ויוליכנו קוממיות לארצנו הק'
ויבנה ביהמ"ק במקומו ויקבץ נדחי ישראל
בגאולה האמיתית והשלימה
נאו מי"ד ממ"ש ממש!